

**עין משפט
נר מצוה קטו.**

עט א מיי פ"ח מהל' מנה הלכה כי סגמ
עשין ע"י כפוש"ה א"ח ס'
משה סתף כ'
ב פ מיי שם הלכה ו'
והכלה [ת] טו"ע ד"ס
סתף ח'
פא ג מיי שם הלכה א'
ופ"ו מהל' צרכות
הלכה א סגמ ש' עשין מ'
טו"ע א"ח ס' מע
סתף ו' ופי' קנה סתף ד'
[נ]ב אלפס צרכות פ"ח ד'
מח. ובזא"ש פ' כל הספר
ס' י"ד

**הגהות מהר"ב
רנשבורג**

א בנ"ג אחר ר' יוחנן
חולקין עליו מצדיו על
הלל. י"ב עיין ביאר בונין
ולפ"ן רש"י' ומסופות
צרכות שער אפרים ס'
י"א י"ג י"ד וצרכות צית
עקב ס' ס"א בלזכר
מש"ל ומחמתה שחסם שמו
אחר הדלת לשון הרז"ה
והרמב"ן בספר המלחמות
מצות על מצות ומצוות
מחמתה לומר על מצות
ומצוות יאכלהו. ממקום
מצות על מצות ומצוות
י"ב [מצות על מצוות]
ע"ל לפרש"ם צד"ה
יאכלהו והבן ודו"ק.

רבינו הגאון

ואסיקנא דב חסדא אמר
מברך אחרות מעיקרא
בורא פרי האדמה ועל
אכילת מרור. ובסוף אכיל
חזרת בלא ברכה והלכתא
ברב חסדא. רב אחא
מרור האשאר ירק לאפקוק
בפלאה ספולונתא. אמר
רש"י לא ניבול איניש
מצה ומרור בהדי הדדי
דסבירא לן מצה בזמן הזה
[דאורייתא ומרור] דרבנן
ואתי מרור דרבנן ומבטל
מצה דאורייתא. ואפי'
למאן דאמר מצות אין
מבטלות זו את זו, הני מילי
דאורייתא דאורייתא, כגון
מצה ומרור בזמן שבית
המקדש קיים ודתייהו
דאורייתא, אבל בזמן הזה
דמרור דרבנן הוא, לא.
מאן גנא דאמר מצות אין
מבטלות זו את זו, הלל,
דחגיגא אשאר עליו על הלל
שהיה טורח המרור על
המצה ואוכל בבית אחת
כ"י. אמר ר' יוחנן חלוקין
עליו חבריו על הלל, דחגיג'
יכול לא יהא אדם יוצא
ידי חובתו בפסח אלא אם
כן כורכין בבית אחת מצה
ומרור ואוכל כדרך שהלל
אוכל, ת"ל על מצות
ומצוות יאכלהו, זה בפני
עצמו וזה בשביל אחרים.
השואר דלא אתמר הלכתא
לא כרבנן ולא כהלל,
מברך אמצה לחודיה
ואכיל, ומברך אמרור
לחודיה ואכיל, והדר כריך
ליה למרור אמצה ואכיל
לרו חבת אחת כלא
ברכה וזכר למקדש כהלל.
אמר ר' אושעיא כל
שטיבולו במשקין צריך
נטילת ידים. אמר רב
פפא ש"מ מדקתני מרור

ערבי פסחים פרק עשירי פסחים

מתקיף לה רב חסדא לאחר שמי"א בריהו ב' רב חסדא נמי
נראה דסבר כר"ל דבעי כוונה אעפ"כ סבר דלפ"ן נכון
לברך צטיבול שני מיון שכבר מילא כריסו דאי סבר אין לריכות כוונה
ה"ל ליימר בהדיא דנפיך צטיבול ראשון ואם יצרך צטיבול שני הויא
צרכה לצטלה ולא לריך לרב חסדא

מתיקף לה רב חסדא לאחר שמי"א בריהו
היינו חוזר ומברך עליה אלא אמר רב חסדא
מעיקרא מברך עליה בורא פרי האדמה ועל
אכילת מרור ואכיל ולבסוף אכיל אכילת חסא
בלא ברכה בסוריא עבדי כרב הונא ורב ששת
בריה דרב יהושע עבדי כרב חסדא והלכתא
כוותיה דרב חסדא רב אחא בריה דרבא מהדר
צרכה לתקיעות דעצמיה עשה עיקר
אבינא אמר לי רב משרשיא בריה דרב נתן
הכי אמר הל' ב משמיה דגמרא לא ניכרך
איניש מצה ומרור בהדי הדדי וניבול משום
דסבירא לן מצה בזמן הזה דאורייתא ומרור
דרבנן ואתי מרור דרבנן ומבטיל ליה למצה
דאורייתא ואפילו למ"ד מצות אין מבטלות זו
את זו ה"מ דאורייתא בדאורייתא או דרבנן
בדרבנן אבל דאורייתא ודרבנן אתי דרבנן
ומבטיל ליה לדאוריית' מאן תנא דמשמעת לי'
מצות אין מבטלות זו את זו הלל היא דתניא
אמרו עליו על הלל שהיה כורכין בבית אחת
ואוכל שגאמר על מצות ומצוות יאכלהו
אמר רבי יוחנן חולקין עליו חבריו על הלל
דתניא יכול יהא כורכין בבית אחת ואוכלין
ומצוות יאכלהו אפילו זה בפני עצמו וזה
בפני עצמו מתקיף לה רב אשי אי הכי מאי
אפילו אלא אמר רב אשי האי תנא הכי קתני
יכול לא יצא בהו ידי חובתו א"כ כורכין
בבית אחת ואוכלין כדרך שהלל אוכלין תלמוד
לומר על מצות ומצוות יאכלהו אפילו זה בפני עצמו השתא
דלא איתמר הלכתא לא כהלל ולא כרבנן מברך על אכילת מצה ואכיל
והדר מברך על אכילת מרור ואכיל והדר אכיל מצה וחסא בהדי הדדי
בלא ברכה זכר למקדש כהלל אמר רבי אלעזר אמר רב אושעיא יכול
שטיבולו במשקה צריך נטילת ידים אמר רב פפא שמע מינה האי חסא
צריך

מאכל למאכל ולכן פטר את הפרפרת לפי שזה לצורך שאל ידי כך אוכל יומר ואין לומר דפרפרת היינו דבר שזה ללפת זו את הפסח דהא
הוי בכלל הא דקתני התם דמנצח על העיקר ופוטור את הטפילה וקאמר נמי רבי חייה פת פוטרת כל מיני מאכל ורז פפא נמי פסיק
התם הלכתא דצריים הנאים מוה הסעודה מחמת הסעודה והיינו הפרפרת דפ"י אין טעוין צרכה לא לפניהם ולא לאחריהם שלא מחמת
הסעודה מוה הסעודה כגון תאינס וענבים שאינן זאין להמשך המאכל ולא ללפת אלא לתענוג לריכין צרכה לפניהם ולא לאחריהם
אחר הסעודה אפילו פרפרת טעוין צרכה זין לפניהם זין לאחריהם וה"ר יוסף טוב עלם כתב בספרו למה שאר ירקות זאין תחלה
לפטור חזרת מנצחה ראויה להוליתא דהא משום היכירא זאין ו"ל שאיך כאן חזילות אלא צמרי מילי"ג ועוד דרב חסדא מצדן שתיקן
אחרות ועוד דמשמע דלא פטר ליה פת ושמה אינו מחשיבו פרפרת הפת כיון שאינו אוכל ממנו אלא כוית: **א**ר"י מרור דרבנן ומבטל
במצה דאורייתא. וכל שכן דלא הוי מרור אפי' מדרבנן דמבטל להמנה דמשמע לקמן וה"ר דשרי צהקומן (מנחות כד ק:ג) מצה מתבטלת לא אתו
בשמיה ומבטלו למנה דאין מן הצשמים כי אס דבר מעט א' והלא כחומר שחאסרו מצה מתבטלת בשם רש"י אף צימים אחרונים משום דמחמתה
לה: **א**מר רב אשי. אין נראה כפירוש הקוגטרס דמשמש רב אשי מילתיה דרבי יוחנן שרי טוב להגיה דברייתא אפילו לחסר כמו
שאלו מנהיין כמה צרייתם מלשמש דברי ר' יוחנן אלא רב אשי מתקיף אצני ישינה דמפרשי דחולקין רבנן ואסרי לכוון דא"כ מאי אפילו
אלא רבנן סברי דכל עיני מלות זין ע"י כריכה זין כל אחד לבדו ופליגי: **א**הלל דמנצח לכוון וקטני רבנן אפילו משום הלל וז"ל מנה
לן דסבר הלל דאין מצטלות דילמא שאני הכא דגלי קרא' ועוד הלל רבנן נמי אין מצטלות דהא אס כרכין נמי יאל וז"ל מדסבר דלכתחלה
יש לו לכוון וצדיעד נפיק כי לא כריך אס כן צעלמא אין מצטלות דאי איתקרין קרא הכא להמיר כריכה ולומר דהכא לא
מבטיל' והלכך לרבנן דמוקי קרא צדיעד שמעיין דעלמא מצטלות ושאי הכא דגלי קרא': **א**מר מברך אמצה ואכיל ומברך אמרור ב'ו'.
אם היה כורך שיהיה מיד תחלה הוא אתי מרור ומבטל למנה ואם אוכל מנה מרור וצרכה מנה מרור מנה מרור וצרכה מנה מרור
מנה דרשות ומבטל מרור דרבנן ומיהו אי הוה קיימא לן כהלל הוה עבדין הכי מנה לחודא והדר מנה ומרור כריכה ב' כיון שצריך לעשות
מדרבנן מצות כריכה כהלל הוה דרבנן ודרבנן: **ב** שטיבולו במשקה צריך נטילת ידים. אמר ר' יוחנן חלוקין עליו חבריו על הלל, דחגיג'
לפירות ה"ו מגסי הרוח כיון דאיתא משקין וקיי"ל (פרה פ"ח משנה כ) כל הפוסל את התרומה מנתמא משקין להיות תחלה הוה להו הנך פירות
כמו הנמה וצריך לטויל כמו בהנמה ואין נראה דפרש כן דאס כן כי פריך למה לי נטילת ידים הא לא נגע ומאי נפקא מיניה אפילו אי לא נגע
כיון דסוף סוף אכיל משקה המטובל לא גרע מאוכל מחמת מאכיל דבעי נטילת ידים ועוד וכי לא ידע המקשה דאיתא למיחש דילמא
נגע דאומר רב פפא ונראה דנטילה דהכא לא משום קדושה ונקיות כמו בהנמה אלא משום שלא יטמא המשקין להיות תחלה ויהא
אסור לשמותו ולפסול את גופו דמתנן בפ"ב דחולין (דף ג:ג) השוחט ולא יאל מהן דם כו' הא יאל מהן דם אין נאלכין צידים מסואכות
ואמר נמי בצמר הסביצה' (בבב"ב דף ז') הצילו לכן יין כל אחד נוטל ידו אחת פ"י שלא יטמא היין ויפסול גופו והתם כפי צד אחת

מסורת הש"ס

א) ציננות פ"ו וע"ש
ב) פריש"י קידושין נג. ע"ש
ג) פריש"י א' נלקטן ע"ש
ד) פ"א א' נחמיה ע"ש
ה) ש"ס א' נפלג י"ד
ו) נ"ל אחר ד"ה ומבטל'
ז) פ"א א' למה ט' וע"ש
ח) מסופות וצ"ח ע"מ. ד"ה
א' אלא ומסופות מנחות כ.
ב' ד"ה אלא נ"ל (ט) [וחלון]
ג' פ"י מ"ש מות'
ד' כס' ד"ה לא אמר י"י חות'
ה' מגיה י"י ד"ה העטלו'.

תורה אור השלם

1. בחדש השני בארבעה
עשר יום בין הערבים
יעשו אתו על מצות
ומצוות יאכלהו
במדבר ט א

גליון הש"ס

תוס' ד"ה מתקיף לה ר"ח
וכו' חבילות הברכה
שברך במיבול הראשון.
ע"י לקמן קפ ע"א מות'
ד"ה נחמיה: ש"ס ה"ה
והדר אכיל וכו' ולא שייך
כאן חבילות ע"י צרכות
לט ע"כ מות' ד"ה הל
מודים:

מוסף רש"י

ולבסוף. לבי שמי אחרות,
אכיל אכילת חסא כלא
ברכה. פירוש בלא צרכת
מרור, אבל צרכת בורא פרי
האדמה וז"ל מברך. ולסוף
לאסר לומר מן העולם
בלא צרכה (האזרה ח"א
פ"ו ט"ו). משמיה דגמרא.
כיון קציה מרור וכו' מרור
(בבב"ב ט"ו): א"ן כן נקטע
בגמרא וסגורה כפי בני
בית המדע (קדושין ג:ג).
שהיה כורכין בבית אחת
ואוכלין, ולא חתו טעם
מרור ומבטל ליה לטעם
מלה (ובחמ"ס ט).

מוסף תוספות

א. דרוקא קידוש וברכת
המוזן שהם שתי מצוות
חשיב חבילות חשיב
אבל ברבת בנין לא שייך
לומר כן. תוס' ר"פ לעיל
ק"ל. ב. י"א. ודחה שאני
ד[חוקק המצוות] הוא
דמבטל טעם המצה. תוס'
מנחות כ: ג. ד"י יוחנן
קבלה היתה בירו
דחולקים על הלל. תוס'
ר"פ. ד. ספצותן בכך
וכמראה אחת דמי. מ'
הי"ן. ה. הכי מוכח ר'
יוחנן מהבא דחולקין עליו
חבריו על הלל. תוס' ר"פ.
ו. אצל ש"מ ד"ס
[ההלל] דבעלמא נמי.
מצוות אין מבטלותו.
ש"ס. ו. והבא אין מבטלות
זו את זו ומותר לאוכלן
בבית אחת. ש"ס. ח. ו(ו) כי
הכי דמצוה דרבנן
מבטלא לה לדאורייתא
הכי נמי רשות גמור מבטל
לה לרבנן. מ' הי"ן.
ט. דאפילו הלל מורה
דבדאורייתא וברבנן אתי
דרבנן ומבטל ליה
לדאורייתא. תוס' ר"פ.